

občini, pa stvari ne stoji tako nevarno, kakor bi bilo soditi po »Slovenčevih« notici. V novi občini Marezige je naša zmaga zagotovljena. V novi občini Pomjan-Smarje bode res hud boj, ali tudi tam so se — po izbornem delovanju nekaterih oseb — stvari obrnile toliko na bolje, da naši ne pojdejo v boj brez upa zmage.

V tem zmislu moramo pisati, da naši ne bodo zgubljali veselja do dela.

Se nekaj. Mi gotovo smemo reči, da poznamo ljudij na Pomjansčini iz lastnega izkustva. Pomjansčina je slovenska, a iz mnogih borb nam je znano, da je Italijanom iz Kopra jedno najuspešnejših agitacijskih sredstev to, da strašijo ljudi, da postanejo Hrvatje, ako ne bodo držali z Italijani. To sredstvo jim pomaga veliko. Žalostno je, da je tako, ali je!! Ta predsodek ljudstva — tudi naših — je tolik, da se nekemu učitelju na Pomjansčini vidi potrebno, da celo hrvatske pesmi prevaja na slovensko!

Kakor pametni ljudje ne moremo družega, nego da za sedaj računamo z nevednostjo in s predsodki ljudstva in da po tem uravnavamo svoje postopanje.

Omenjamo to, ker se je nedavno govorilo v jednom slov. listov o »hrvatski stranki« na Pomjansčini; opozarjamo torej slavno uredništvo tega lista, da bi bilo za bodoče previdno v tem pogledu, da ne bodemo mi sami — seveda nehoté — hodili na roko našim nasprotnikom v izkoriščevanju predsodkov in nevednosti ljudstva.

Iz Škedenja nam pišejo: Dolgo je že od tega, odkar ste dobili zadnjič poročilo o našem gibanju v Škedenju. Kakor Vam znano, ni bilo v nas že dolgo kake zabave ali veselice. To pa vsled pomanjkanja primernih prostorov — dvorane. Ali dobili smo tudi novo dvorano, katero je dal sezidati g. Anton Sencin p. d. Čemot. Ta dvorana naj bi bila zbirališče in shajališče naše, kjer naj bi prirejali svoje zabave le mi. Prva zabava, ki se je vršila v tej novi dvorani, bil je »Silvestrov večer«, ki ga je priredil ob ogromni udeležbi veselični odsek škedenjski v korist našega tamburaškega zbora, kateri nastopi na prihodnji veselici v častnem številu (54 oseb). Kakor Vam znano, vršil se je v novi dvorani tudi ples naše dične »Velesile«. V nedeljo, dne 22. t. m. priredi ravno tam škedenjska »Čitalnica« svojo maskarado. Ali glej! Kakor skušajo povsod, tako so poskusili tudi tukaj naši ljubi sosede — Italijani, da bi kolikor mogoče škodovali Čitalnici o tej priliki. Ustanovil se je iz njihove srede poseben odbor, kateri je sklenil, da priredi svoj ples v istej dvorani dne 21. t. m. Ni dvomiti, da so si izbrali prav ta dan, z namenom, da bi se naša mladina udeležila le njihovega plesa, a Čitalnica da bi vsled tega trpela zgubo. Na tem njihovem plesu pelo bode 20 deklet najnovejše »canzonette«. Ne treba menda omenjati, kako žaljive so za nas te »canzonette«. Radi tega pozivljamo vse Škedenjce, da naj se nikdo ne udeleži tega plesa ter da naj rajše pride na maskarado, kjer bode brat med brati, kjer ga ne bode nikdo žalil in se mu posmehoval škodoželjno. Pokazimo jim, da smo mi tu doma.

Zdaj pa resno besedo g. Antonu Sencin Čemotu kakor lastniku dvorane. Še predno je bila dvorana dogotovljena, obljubil je, da dvorana bode na razpolago najprej domačim društvom in še le potem — tujcem. Ako misli nadaljevati svoje dosedanje postopanje proti domačinom, zapomni naj si, da utegne dan 21. t. m. biti usodepoln za njega samega. Pomisli naj, kako težko je dobiti tržaškimi Slovencem prostore za kako zabavo. Tako jim moramo tudi mi vračati milo za drago. On stori to s tem, da jim ne pripusti več svoje dvorane, ker drugače se utegne zgoditi, da si bodo Škedenjci znali pomagati s tem, da si — kar Bog daj — napravijo svoje prostore, svoj »Narodni dom«.

Od Lovea nam pišejo: Od nas dobivate, žalibog, le redka, redka poročila. Kaj pa naj Vam poročam? V narodnem obziru spimo tako trdno, da nas niti sedanji škandalozni dogodki gonje proti vsemu, kar je slovenskega, ne morejo zbuditi iz našega mrtvila. Tudi danes bi ne izvedeli, da živimo, ako bi ne bilo žalostnega povoda. V petek zvečer je umrla tu pri nas vrla žena, še mlada gospodinja »pri Juretu«, sestra g. dež. poslanca Vatrovca. Pogreb je bil v nedeljo popoldne. Naroda se je nabralo toliko, kolikor ga ni še menda videl pogreb domačina. Kočija bila je pokrita krasnimi veni,

katerih napisi, razun enega — med kacicami 20 — so bili vsi slovenski. To je naravno, poreče marsikdo, a mi povdarjamo to le zategadel, ker so one napise izvršili v mestu oni cvetličarji, kateri delajo navadno našim ljudem le italijanske. Ko torej doleti koga nesreča, da bode moral rabiti vence naj le zahteva slovenskih napisov in gotov naj bode, da mu jih narede. Pogreb je vodil dež. poslanec župnik Kosec. Svetoivanski pevski zbor je zapel žalostinki v hiši žalosti in potem na groblji. Po dovršenem opravi se je vsula množica v Lonjer, kjer je bilo tako živahno, kakor na dan sv. Jožefa, ko ljudje vrejo iz Rimanj.

Sumljiva šola. Z Bujšine v Istri dne 16. jan. se nam piše: Pred vsem naj omenim, da se občinarji v Šterni boré že več nego šest let, da bi se v Šterni (občina Grižnjan) ustanovila ljudska šola, pa do danes, žalibog, brez uspeha. Celó na ministerstvu se je že razpravljalo o tem ter je bilo odrejeno, da se ima ustanoviti dvojezična šola. Italjanisimom seveda ni bilo po volji to; oni si mislijo: »zakaj pa tudi v hrvatskem jeziku, saj narod že tako, nam na žalost, samo hrvatsko govori, treba je torej, da se počne italijančiti tudi tu«. In res, kdor zna, pa zna. Ministerstvo odreja, a Taljančiči odrede! Nekaj mesecev sem že držal tajno šolo neki Anton Delbelo sin Matije Pa ne prašajte me, kaj in kako poučava, dosti je, da povem, kdo je tisti, ki poučava. Dotičnik je propadel učiteljski kandidat, seveda poln slavne kulture in pristno italijanskega mišljenja alla Spadoni. (Šolal se je brezuspešno v Roveredu). Če k temu še dostavim, da poučava po noči do 9. ure, mislim, da je dosti označen ta slavni zavod. Da se naše slavne oblasti ne ganejo proti taki šoli, se nič ne čudim, smo pač v okr. glavarstvu poroškem! Bolj čudno se mi zdi, da molči tudi gosp. župnik Nedvčed, ki je vendar najbližnji sosed te šole (pod eno streho). Da poklicane oblasti ne bi znale za to šolo, o tem jako dvomim, saj so imeli toliko preiskovanj celo proti šoli, ki je ni bilo in je ni. Tako n. pr. so imeli orožniki silno posla, ko je ob svojem času župe-upravitelj v Žrednju poučaval krščanski nauk v svoji sobi, posla iz samega strahu, da ne bi dotični gospod slovenskih otrok vadal tudi slovensko čitati ali pisati. Gorjé mu, če bi se slovenski duhovnik drznil kaj takega. No, da vidimo, kaj se ukrene proti šternski šoli, oziroma nje učitelju.

Slovenska Čitalnica v Škedenju vabi na maskarado, ki jo priredi v nedeljo dne 22. prosinca 1899. v veliki novi in okrašeni dvorani gospe Marije Sencin (Čemot). Začetek ob 6. uri zvečer; zvršetak ob 4. uri zjutraj. Ustopnina 1 krona, udje plačajo polovico, ženske 40 nvč. Za obilno udeležbo se toplo priporoča

O d b o r.

O p o m b a. Ustop je dovoljen samo čednim maskam.

„Bralno društvo na Gradšču.“ bode imelo svoj občni zbor dne 22. januarja 1899., ob 9. uri zjutraj. Vabljeni so vsi društveniki!

Priporočilo. Pišejo nam: Naše narodno občinstvo ima navado, da, ko odhaja od kake veselice, podarja povratnice (kontramarke) prvemu, ki jih prosi za-nje. Osebito se to dogaja na velikem plesu »Delavskega podp. društva.« Po polnoči se nažene vse polno črnih obrazov, ki niso v nikako čast društvu in premnogokrat v škodo žepom vselečih se poštenjakov!

Priporočamo torej, naj prihodnjo soboto nikdo ne odda povratnice, ako ne poznanemu prijatelju. Slavno redarstvo pa prosimo, naj odpravi to škandalozno beračenje po stopnicah in sploh po ulicah okolo gledališča.

Odbor »Delavskega podp. društva« je naročil za veliki ples, ki bode prihodnjo soboto dne 21. t. m., še 28 lož, to je, postaviti je dal tudi one lože, ki se rabijo le za posebne prilike. Pričakovati je, da se naši imovitejši krogi mnogoštevilno udeleže tega tradicionalnega plesa, ter tako pokažejo, da se zavedajo, kolike važnosti je za nas Tržačane naš narodni delavski stan.

Kdo je »ščavo«? Italijani nas psujejo z »ščavi.« A mi vemo, da nismo še nikdar zašli tako daleč, da bi po javnih ulicah na rami nosili — resnične ščave, sužnje!! Kdaj smo mi nosili na ramah odpadnike drugih narodnosti, kakor so to storiili oni minole nedelje, ko so vlačili na svojih ramah tiste uboge nevedne kmete! Nikoli, ker mi smo

prijatelji svobodnih ljudij! Kje so torej sužnji?! V njih taboru! A kjer je sužnjev, je tudi — tiranov!

Pevsko društvo »Skala« bode imelo svoj predpustni ples v nedeljo dne 22. t. m. v dvorani g. Frana Košuta št. 24. Začetek plesa točno ob 3. uri popoldne in bode trajal do 1. ure popoldne. Vstopnina k plesu za gospode z eno gosico 1 gld., posamične gospodične plačajo 20 nvč. Posebna povabila se ne razpošiljajo.

Pota gosp. Jurce. Pišejo nam: Ozirom na Vašo notico o tržaških potih gospoda Jurce Vas opozarjam, da župnika Jurca ne vodijo pota samo do Veneziana, ampak tudi do nekega Rossi-ja bivšega sotrudnika pri »Independentu« in »Mattinu« — in potem še le odhaja, duševno okrepčan seveda, na škofijo!

Mednarodna organizacija socijalistov. Kakor poročajo iz Londona, hočejo socijalisti Liebknecht, Jaures in Van der Velde tam sklicati konferenco, na kateri bi se naj ustvarila mednarodna organizacija socijalistov.

Velika povodenj. Iz Sigmaringa poročajo dne 15. t. m.: Donava je izstopila iz struge. Voda je visoka tako, kakor že ni bila od leta 1849. Promet na železnici je pretrgan. Povodenj je napravila veliko škodo.

Nevarno poškodovan. Včeraj popoldne je 64-letni dninar Pavel Podboj, ki je delal v svobodni luki, prišel med dva voza, ki sta ga stisnila tako, da je v smrtni nevarnosti. Podboja so prevedli v bolnico.

Otrok padel v vodnjak. Velika nesreča se se je zgodila včeraj zjutraj zakonskima Jarneu in Frančiški Smerdu, stanujočima v hiši št. 71 na Scala santa v Rojanu. Ko se je mati mudila v kuhinji je padel njuni štiriletni sinček v vodnjak, globok blizu šest metrov. Ni ga bilo moči rešiti in ko so prihiteli ljudje, so izlekli mrtvo truplo iz vodnjaka. Žalost nesrečnih starišev si je lahko misliti.

Štrajk. Litografi in kamnopolci večih tujkajšnjih podjetij so zahtevali večje plače, ki se jim večinoma tudi privolila. Samo tvrdke Salto in Uziel, kakor tudi S. D. Modiano sti hoteli, naj bi jim delaveci delali za dosedanje plače. Tega pa slednji ne marajo in so torej, kakih 20 po številu, stopili v štrajk.

Malo tihotapstvo. Finančna straža je zasačila včeraj 34-letnega Josipa P., na izhodu slobodne luke, ko je ravno hotel skrivši odnesti zavoj, v katerem je bilo dve kili mandeljev. Straža ga je odvedla na inspektorat, kjer so ga izprašali in potem izpustili. Za svoje tihotapstvo bode moral odgovarjati na sodišču.

Loterijske številke, izžrebane dne 18. t. m.:
Praga 76 9 28 57 20
Lvov 23 35 58 60 4

Decani-Pasjavas.

Filius ante patrem?

Na vznožju nad Rižano pod tinjanskem vrhom leži v lepem in rodovitnem kraju obljudena vas, katero Italijani zovejo Villadecani, Borgocani, skraćeno Decani, naši pa od pamtiveka Pasjavas. Še le v novjših časih so začeli tudi naši izgovarjati po italijanski ime Dekani, češ: ker lepše doni, če tudi je enacega pomena kakor slovensko ime Pasjavas.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslojpe).

Bogat izbor v tapečarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

(Na prvem mestu je sklep pisan v italijanskem jeziku, potem v slovenskem.)

Vsled odločbe e. kr. vrhovnega sodišča od 23. listopada 1898. leta št. 15502 in dodatkom utočnemu sklepu od 15. kimovca 1898. R. 314/98, s kojim je bilo na utok Podgradske posojilnice in hranilnice, registrovane zadruga z neomejenim poroštvom, trgovinskemu in pomorskemu sodišču tržaškemu ukazano, naj iz zadrugne knjige zbriše starešinskega člana Kristijana Bogata in v njo vpiše novega starešinskega člana Jakoba Butinarja; e. kr. viši ta sodni dvor in utočno sodišče za Primorsko v Trstu, presojeva o drugi točki rečenega utoka, kojoj je bilo predlagano, naj ugotovi utočne troške in je naprči činovniku, ki je zakrivil sklep utokom pobijani, ukrenil je tako-le:

Predlogu zadruga utočiteljice prej označenemu ni ugojeno, kajti v navzočem slučaju je bilo odločeno radovoljnim sodstvom, v kojem se določbe razpravljanja glede pravnih troškov in glede troškov zakonskih sredstev ne dajo uporabljati.

Dall' i. r. Tribunale d' Appello

Trieste, 29. decembre 1898.

(Nemško-italijanski pečat.) Dr. Kindinger s/r.

Spet. Consorzio «Podgradska posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.»

III.

(Na prvem mestu je sklep pisan v italijanskem jeziku, potem v slovenskem.)

C. k. viši sodni dvor za Primorsko v Trstu, kakor prizovno sodišče, presojeva v nejavnej seji o utoku Podgradske posojilnice in hranilnice, registrovane zadruga z neomejenim poroštvom proti sklepu e. k. trgovinskega in pomorskega sodišča tržaškega od 12. avgusta 1898. leta Firm. 610/Cons. I. 134/3, s kojim je ukazalo zadrugnemu vodstvu, naj izogibom globe dokaže, da je od pristojne politične oblasti dobilo zapovedano dovoljenje za vršenje poslov, o kojih govori § 2. b) in 51. zadrugnih pravil, in ga je opomnilo, izogibom posledic § 87. zakona o zadrugah, na določbe §§ 22. in 55. istega zakona glede sestavljanja bilane in glede dolžnosti, da mora dajati e. k. namestništvu prepiše računskih sklepov ali bilance — razrešil je tako-le:

Utoku je ugojeno in biva uničen pritoženi sklep trgovinskega in pomorskega sodišča tržaškega; ni pa ugojeno nadaljni zahtevi pritožiteljice, naj bo obsojeno prvo sodišče, odnosno bodi obsojen činovnik, ki je zakrivil, da je bil izdan napadeni sklep, da mora povrniti prizovne troške, — kajti trgovinsko sodišče ni bilo niti pristojno dajati zadrugnemu vodstvu onega povelja, saj je bilo e. k. namestništvo za Primorsko v Trstu svojim dopisom dne 17. marca 1898. leta št. 1809/I. na temelju odredbe ministerstva notranjih poslov od 26. novembra 1897. leta št. 25.422 izjavilo, da od zadruga utočiteljice neče zahtevati dokaza, da si je pridobila dovoljenje za vršenje poslov, o kojih govori § 2. b) in 51. zadrugnih pravil, in ker po jasnem besedilu § 35. zakona od 9. aprila 1873. leta št. 70 izhaja, da je upravnim oblastim in ne trgovinskemu sodišču naloga, da nadzoruje sestavljanje in polaganje bilance.

Glede prizovnih troškov pa bodi pripomnjeno, da se v navzočem slučaju ne dajo uporabiti določbe razpravljanja o pravnih troških in o troških zakonskih sredstev, ker so oni sklepi nespornega posla.

Dall' i. r. Tribunale d' Appello.

Trieste, 29. decembre 1898.

(Nemško-italijanski pečat.) Dr. Kindinger s/r.

Spett. Consorzio «Podgradska posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.»

Politični pregled.

TRST, 19. januarja 1899.

Italijani in Nemci. Glavno glasilo za interese židovstva, za borzne kupčije in — obstrukcije, tako imenovana »Neue Freie Presse«, piše: »Potrjuje se, da imajo laški poslanci namen, pridružiti se taktiki obstrukcije Nemcev; prav v seji, ki jo bodo imeli jutri, hočejo Italijani natančno pretresti vprašanje glede taktike, kateri hočejo slediti v bodoče. Italijani so, kakor znano, dolgo časa vztrajali v poziciji osamljenja, ne da bi bili kaj dosežali za svoje narodne koristi, nasprotno: to osamljenje jim je bilo čisto v škodo. Ako hočejo bolje braniti svojo narodno stvar, postaviti se morajo na stran Nemcev, kateri istotako bijejo boj za svoj narodni obstanek. Tako pride do zveze dveh najstarejših civilizacij proti silnemu navalu slovanskemu.«

Na ta »entreilet« v »Neue Freie Presse« reaguje današnji »Piccolo« v jedru nastopno:

Ko je Trst odstopil od politike abstinence, je nastala možnost, da se v parlamentu na Dunaju zasnje italijanska skupina, ali dunajsko novništvo je kazalo v svoji brezbriznosti, da ne ve ceniti vrednosti take skupine. To nepoštevaje je bilo toliko, da z Italijani niso niti računali o glasovanjih. Sedaj pa so se prepričali tudi Nemci, da Italijani ne morejo biti prijatelji vlade, zato pa da morejo biti prijatelji Nemcem. Do tega prepričanja niso prišli le posamični Nemci, ampak celo glavno njih glasilo se je izjavilo v tem zmislu. »Piccolo« noče preudicati, ampak prepušča italijanskim poslane, da se oni uverijo, v koliko da so nemške skupine tiste misli kakor »Neue Freie Presse«. Vsakako so odnosi v italijanskih provincijah postali taki, da bi se zveza Italijanov z Nemci mogla pozdraviti z veseljem. Toda skeptičen je »Piccolo« nekoliko, ker se boji, da tako improvizovano prijateljstvo ne bode trajno, ker ga Nemci hočejo morda skleniti vsled hipnega razpoloženja. Ali Italijani so take navedbe, da radi pozabljajo storjene jim krivice in tako bi hoteli odpustiti tudi Nemcem dosedanje preziranje Italijanov. In zlasti sedaj, ko so minoli časi nemške hegemonije in ko tudi drugi imajo pravico do življenja — toliko bolj pa Italijani, ki imajo vir matere vsacega znanja, Rim — sedaj bi »Piccolo« z veseljem pozdravil alijaneo med Nemci in Italijani. To pa mora zahtevati kakor pogoj, da se Nemci odpovedo vsakemu poskusu za ponemčevanje italijanske zemlje.

Ali komaj se je »Piccolo« pomiril toliko, da je privolil v to zvezo, že je vznemirjen zopet, ker mu nastaja pred očmi nova nevarnost: kaj pa, ko bi Nemci notri med vojno sklenili mir se svojimi sovražniki, ne da bi popred povprašali Italijane za to?! To bi bilo seveda zelo, hudo zelo, kajti potem bi bili Italijani zopet tam, kjer so: osamljeni! Nemci morajo torej dati jamstva, da se ne zgodi kaj takega.

Tako »Piccolo«. Kdo bi se mogel vzdržati smeha, ko vidi, kako ubogo glasilo »governa na lesnem trgu« — kakor zaljubljeno dekle v upu in strahu trže cvetke z nežne marjetice: ali me ljubi, ali me ne ljubi?! — ali pa kakor mož, ko ne ve, kaj bi storil, šteje gumbe na sukni: ali bi, ali ne bi?! Taki so bili vedno, ob vsakem svojem nastopu: nikdar možje, ki bi imeli toliko poguma, da bi odkrito povedali, kaj hočejo! Po takem je moral priti tako, da jim ni zaupal nikdo in da jih ni pošteval nikdo. Taki so bili in taki ostanejo. Mi getovo nismo poklicani, da bi si razbijali glave Nemcev, ali to jim moramo že povedati, da naj se ne udajejo krivi nadi na dosledno sodelovanje Italijanov na obstrukciji. Le-ti imajo veliko preveč masla odvisnosti od vlade na svoji glavi, da bi se drznili nositi isto na solnce obstrukcije.

Na to stran more vlada — sedanja in vsaka bodoča — povsem mirno spati. S tem pa nismo hoteli reči, da ne bi bila možna zveza med Nemci in Italijani. Ali te zveze ne treba še le sklepati, ker obstoji že davno: zveza sovražstva proti Slovanom, zveza krivice, zveza nasilja! Ali se je še dogodilo kedaj, ako je šlo za kako zahtevo Slovanov, ali ako je šlo za to, da se pokrije kaka sramota ali kako nasilstvo Italijanov, da ne bi bile Italijanom na razpolago vse novine liberalnih Nemcev in glasovi istih v parlamentu?! Koga hoče varati »Piccolo«?! Čemu ves ta švin-

del s sklepanjem zveze, ki — obstoji že davno?! Čemu vsa neslana renomaža, ko jim ne veruje nikdo, da bi — da-si bi gotovo radi — se hoteli udeleževati vratolomne igre, ki se zove — obstrukcija. Čemu vse širokoustenje, ko vendar vemo vsi, da so gospoda zavozili tako temeljito, da ne vedo, kam bi se dejali in ko jih živ krst ne smatra več resnimi!!

K položaju. Ozirom na ostri članek »Slovenec«, katerega smo omenjali tudi mi in ki je pozival slovenske poslance, naj prestopijo v opozicijo, brzojavljajo »Slov. Narodu« z Dunaja, da ni-jeden poslanec, niti ne misli na to, zlasti sedaj ne, ko je opozicija pričela obstrukcijo celo proti zakonu o rekrutih, »Slovanska krščansko-narodna zveza« da je sklenila, naj klub še počaka, predno se odloči glede nadaljnjega postopanja.

Tudi nam se je zdelo, da je »Slovenec« streljal malo preko cilja, ker se nam dozdeva, da vendar ne bi kazalo kar tako zapuščati svojo pozicijo v večini, predno nimamo absolutne gotovosti, da v sedanji kombinaciji ni pričakovati uspehov za našo stvar. Kar pa se dostaje nevolje »Slovenec« proti dvoumnemu manevriranju vlade, bi pa menili tudi mi, da ta nevolja ni baš neopravičena. Saj je povdarjala ista »Slovanska krščansko-narodna zveza« sama — in istega menenja je tudi parlamentarna komisija desnice — da je že skrajni čas, da pride enkrat do jasnosti o namenih vlade.

V opoziciji še niso na jasnem glede bodoče taktike. Posvetovanja, katerih se udeležujejo vse opozicijske skupine, se nadaljujejo. Določiti da hočejo ukupen program glede narodnih in jezikovnih vprašanj.

Ravnopravnost v Šleziji. »Slov. Narodu« brzojavljajo iz Opave: »Novi deželni predsednik grof Thun je poklical k sebi vse okr. glavarje in jim naznanil, da stopi s 1. marcem v veljavo naredba, po kateri morajo politična oblastva s češkimi in poljskimi strankami češki, oziroma poljski uradovati in vse vloge reševati v tistem jeziku, v katerem so spisane. Zajedno je deželni predsednik strogo naročil, da se ta naredba mora točno in natančno izvrševati.«

Predlog Rusije za razoroženje se je že dostavil kabinetom. Iz Berolina javljajo, da so se sosebno nekatere točke vsprejele jako simpatično. Tako n. pr. predlog, da bi se še bolj omejila raba eksplozivnih projektilov in predlogi za popolnjenje določeb genfskega dogovora, da bi vojne ne bile tako nečloveške. Podvodne torpedovke naj bi se odpravile popolnoma.

Domače vesti.

Megalomanija. Naša laška gospoda trpe na tem. To sicer ni bolezen sama za-se, ampak simptom one bolezni, ko človek vidi sebe grozno velikega, če tudi je prav za prav majhen, ali celo pritlikav. Ta bolezen grozno razsaja med signori. In čem manji in smešnej postajajo pred svetom, tem bolj široko odpirajo svoja usta. Do hudega izbruha je prišla bolezen v večerjanjem »Indipendentu«. Hud je, zelo hud je na novine v Italiji, ker niso primerno zaresnostjo sporočili o velikem dnevu minole nedelje, ki je bil »zgodovinski čin«, o katerem sicer noče reči »Indipendente«, da je bil svetovne važnosti, gotovo pa je bil »največi dogodek evropski«!!

Ne smeajte se, to stoji črno na belem v »Indipendentu«.

Morda pa ima vendar prav slavni »Indipendente«, morda je bil to zares evropski dogodek, toda evropski — škandal!

„Slovenec“ v blagohotuo opozorjenje. Danes došli nam »Slovenec« objavlja notico o predstojeh občinskih volitvah v razdeljeni občini Pomjanski, oziroma za občini Pomjan in Marežige. Iz te notice bi se dalo sklepati, kakor da je za našo stranko nevarnost v obeh novih občinah, češ: »Pomjan je propal vsled te razdelitve« in »Italijani bodo hoteli za »Pomjanom« še naše Marežige«.

To ni točno povedano. V prvo Pomjan ni propal vsled razdelitve, ampak občinski zastop se je razpustil pred razdelitvijo, a do razdelitve je italijanska stranka (s pomočjo vladnih organov) dotirala za to, da bi propal za nas!! V kolikor se glase naše poročila od merodavnih oseb v

Nekateri trdijo, da je prvotno ime Decani. To ime da je dala selu ali kraju italijanska rodbina Cano. Je-li to resnično? Ali ni morda »Pasjivas« ime prvobitno in primitivno?

Ime Pasjivas znači ali pomenja vas, ki je nastala na mestu ali vsaj blizu kraja, kjer se je zagrebavalo mrhovino in takih krajev imamo po Slovenskem mnogo: Pasjak ali v Pasjaku je v Bregu v tržaški okolici in na istrskem Krasu in kakor trdi ljudsko sporočilo, se je tam, kjer je sedaj vas Dekani, nekdanje mrhovino in od tega je ljudstvo dalo prvotnim hišam, sezidanim tam, ime Pasjivas.

Kakor omenjeno, imenuje se ta vas po italijanski Villadecani ali Decani, češ: to ime prihaja od necega Cano, ki se je bil naselil tam. Je-li on tudi res dal vasi ime Decani?

Cano je vse drugo nego »cane« in od »Cano« izvajati »Decani« ne gre tako gladko in lahko. Dasi je Cano bila italijanska družina — in tudi nekatere druge družine, naseljene tam, so bile italijanske, n. pr. Fortuna, Furlan, Grison, Piziga, Toskan i. dr. — vendar prvotnega imena Pasjivas niso mogli zatreti, če tudi so bili blizu Kopra in drugih italijanskih mest o obali, kar jasno priča o pretežnosti slovenskega elementa v teh krajih za one dobe.

Da je ime Pasjivas prvotnejše nego Dekani, priča tudi dejstvo, da listine pred XIII. stoletjem ničesar ne vedo o imenu Decani. Vas so je pozneje nazivljala Villaducainorum, Villaducaina in Villacainorum ali kakšenkoli Villacainum ali prebivalce se je vendar-le imenovalo: rustiei de psiano. Tako na pr. imenuje razsodba od 7. maja 1294 kmete iz Pasjevsi »rustiei de psiano«, to je, ne iz Dekani, marveč iz »psiano«. To je kračica in pomenja le Pasjivas.

To trditev potrjuje tudi nastopno: Italijansko ljudstvo bližnjih krajev in mest, n. pr. iz Kopra, Izole, Milj, Pirana in bližnje okolice, ne rekajo prebivalcem iz Dekani drugače nego le: Psiani in ne Decanesi ali pa Dekanotti, kar bi se bolje prilegalo italijanskemu jeziku.

Da bi bila italijanska družina utemeljila naselbino in dala jej ime, je meni nedoumno iz razloga: gosposke rodovine so prihajale za dobo benečanske vlade v naše kraje po znanem benečanskem reku: andare in signoria, to je: uživati dohodke desetinske, kvartezke in druge pristranske priboljške, ktere jim je slovenski kmet izvajal z marljivostjo svojo na poljedelstvu in živinoreji. Tu naseljena italijanska družina jela se je pisati Decani, kar pomenja toliko, kolikor Pasjivas in tudi v svoj grb je sprejela pseta ter zadobila priimek po lokalnih razmerah, kar je bilo v srednjem veku navadno med gospodi, n. pr. Canotto, Castruccio, Castracani itd.

Ti razlogi govore v prilog prvotnega imena Pasjivas, katero je enacega pomena kakor Decani; a ker teh imen nobeno ne doni prijetno, siljeno se je nasvetovati čast. prvakom imenovane spoštovane vasi, naj bi ukrenili popred, da bi se imeni Dekani in Pasjivas zamenili s prikladnejim imenom, kar dosežejo gotovo, ako — v zmislu ministerske izjave od dne 13. maja 1885 — v sporazumljenju z višim deželnim sodiščem in finančno oblastjo, dajo svojo prošnjo v razsodbo c. kr. ministerstvu za notranje stvari.

Vas Dekani je bila že v XVII. stoletju raztegnjena v 2 vrsti hiš, stara cerkev se je l. 1493 popravila in povečala ter je imela 5 altarjev: bila je ena najlepših cerkv škofije koperske.

Blizu vasi so imeli pristavo menihi kartuzijanci pri Ljubljani; to zemljišče se imenuje še sedaj »fratovec«.

Podružna cerkev sv. Nedelje se je porušila koncem XVII. stoletja.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 19. (Zbornica poslancev.) Takoj začetkom seje je oporekal poslanec dr. Gros zapisniku zadnje seje ter je stavil več formalnih predlogov za popravek, zahtevaje glasovanje po imenih, kar se je tudi zgodilo. Po dveh glasovanjih po imenih, ob katerih so se predlogi poslanca Grossa odklonili z 159 proti 67, oziroma 129 proti 43

glasovom, je začelo ob 1¼ uri popoldne čitanje došlih spisov. Seja traja dalje.

Dunaj 19. (Zbornica poslancev.) Čitanje interpelacij je trajalo do 2. ure in 45 minut. Socijalist Rieger je govoril za odpravo časniškega koleka in je predlagal, naj se pozove odsek za preosnovo tiskovnega zakona, naj čim prej predloži svoje poročilo. Seja traja dalje.

Dunaj 19. Na večerajšnjem obedu na čast častniški deputaciji pruski je napil cesar Fran Josip svojemu prijatelju, nemškemu cesarju. Polkovnik Schwarzkoppen se je zahvalil, rekši, da se gardni polk čuti srečnega, ko ima takega šefa in da bode sleherni častnik in sleherni gardist vstrajal do zadnjega diha v zvestobi do cesarja Frana Josipa.

Budimpešta 19. Protipredlogi vlade so že določeni. Banffy je pripravljen umakniti se, čim zbornica sprejme te njegove predloge. Opozicijske novine smatrajo vladne predloge takimi, da na podlagi istih ni možno nadaljevati pogajanja. Pričakovati je torej viharovih časov v parlamentu.

Wolverhampton 19. V svojem večerajšnjem govoru je Chamberlain izrekel svojo zadovoljnost, da se je rešilo Fašodno vprašanje. Ako francoski narod in vlada želita prijateljsko rešitev vseh prepirnih vprašanj, se jima angleški narod rad približa na pol poti. Anglija sovraži boj. Glede vprašanja o Madagaskaru upa Chamberlain, da se reši isto na način, ki zadovolji obe deželi. Istotako je Anglija pripravljena pogoditi se proti zmerni odškodnini radi vprašanja o novi Fundlandiji, ako je Francija volje odstraniti ta vir razburjenosti.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 19. Pšenica za mare-april gold. 9.48—9.49. Pšenica za — gl. — do —. Pšenica za oktober gold. — do —. Rž za oktober gl. — do —. Rž za mare gl. 7.92 do 7.93. Koruza za maj 1899. gl. 4.85 do 4.86. Koruza za oktober gl. — do —. Oves za mare gl. 5.80 do 5.82. Oves za oktober gl. — do —. Koruza gl. — do —.

Pšenica: ponudbe in kupčije slabe. Prodaja 9.000 met. stotov. Vreme: lepo.

Hamburg 19. Trg za kavo. Santos good average za mare 31.50, za maj 32.—, za september 32.75, za december 33.25.

Havre 19. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 37.25, za april 50 k. frankov 38.25.

Praga 19. Surovi sladkor I. izdelek, 88% Reudement franco Aussig. Mirno. Januvar-februar gl. 11.95. Oktober-dec. gl. 12.— Denar.

Žalosti potrjim sreem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znaneem, da jo naš preljubljeni in nepozabni sin, oziroma brat

Josip Furlan

v minoli noči v Gospodu zaspal, po kratki bolezni, v 19. letu svoje dobe in previden z svetimi zakramenti.

Pogreb bode jutri v petek ob 3. uri popoldne iz mestne bolnice.

V Trstu, dne 19. jan. 1899.

Martin Furlan, Marija Furlan, oče. mati.

Bogomila Furlan, sestra.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimne in peresne, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

PRŠNI PRAH (prah za izvoščoke)

(ne kašlja).

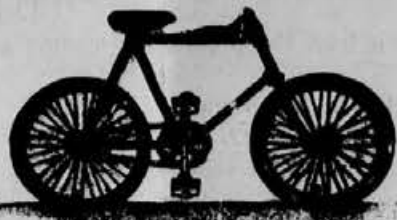
najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataralnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 avš. Dobiva se jedino v lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“ obšinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

„EDINOST“

večerno in zjutranje izdanje se prodaja, razun v drugih navedenih tobakarnah, tudi najužnem kolodvoru.

Svetovna kolesa
amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegance, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“ angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997,579.—

Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823,375.—

Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860,067.—

V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnico od 67.331,351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.